

Vhodnost výkonu rozhodnutí

Při nařízení výkonu rozhodnutí je „zřejmá nevhodnost“ způsobu výkonu relevantní, jestliže vyplývá z návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí nebo z jiného podání oprávněného, jestliže se soud dozví jinak - z úřední činnosti - o vhodnějším způsobu výkonu, anebo jestliže námitku o jiných možných (a efektivních) způsobech povinný uplatnil, měl-li takovou výjimečnou příležitost. V žádném případě se nevyžaduje, aby nařízení výkonu rozhodnutí prodejem nemovitostí předcházely neúspěšné exekuce jinými způsoby uvedenými v § 258 odst. 1 o.s.ř., popřípadě návrh na prohlášení o majetku povinného podle § 260a a násl. o.s.ř.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 20 Cdo 1817/2006, ze dne 19.3.2007)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci výkonu rozhodnutí oprávněného města L., zastoupeného advokátem, proti povinnému P. M., pro 1.000,- Kč s příslušenstvím, prodejem movitých věcí a nemovitostí, vedené u Okresního soudu v Lounech pod sp. zn. 2 E 1417/2004, o dovolání oprávněného proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 28. 3. 2006, č.j. 10 Co 120/2006-21, tak, že usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 28. 3. 2006, č.j. 10 Co 120/2006-21, a usnesení Okresního soudu v Lounech ze dne 27. 1. 2006, č.j. 2 E 1417/2004-14, se zrušují a věc se okresnímu soudu vrací k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Usnesením ze dne 27. 1. 2006, č.j. 2 E 1417/2004-14, Okresní soud v Lounech nařídil podle rozhodnutí města L. z 16. 2. 2001, č.j. P 009/2001/H, k vydobytí pohledávky 1.000,- Kč, nákladů předcházejícího řízení (250,- Kč) a exekučních nákladů (2.563,50 Kč) výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí povinného; návrh, jímž oprávněné město požadovalo k vydobytí pohledávky s příslušenstvím nařídít výkon prodejem ideálních podílů nemovitostí, zamítl. „Zjevný nepoměr“ výše pohledávky a ceny nemovitostí, jejichž prodejem mělo být oprávněné město uspokojeno, vedl soud prvního stupně k závěru o nevhodnosti způsobu, který byl navržen. Za způsob ve smyslu ustanovení § 264 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „o.s.ř.“), vhodný, označil - naopak - prodej movitých věcí; skutečnosti, z nichž by bylo možno usuzovat na neúspěšnost vydobytí pohledávky tímto způsobem, známy nejsou a ani oprávněné město, které trvalo na jím navrženém způsobu, je ve vyjádření nezmínilo.

Krajský soud k odvolání oprávněného usnesením ze dne 28. 3. 2006, č.j. 10 Co 120/2006-21, rozhodnutí soudu prvního stupně potvrdil. Protože nebyly osvědčeny relevantní skutečnosti (např. „vedení jiného výkonu rozhodnutí či exekuce proti povinnému“, „insolventnost či nemajetnost povinného“), je podle odvolacího soudu oprávněným navržený způsob výkonu (tj. prodej ideálních podílů nemovitostí) z důvodu nepoměru výše pohledávky a ceny předmětů, z nichž měla být uspokojena, nevhodný. S oprávněným se neztotožnil ani v - obecném - hodnocení prodeje nemovitosti jako způsobu (na rozdíl od prodeje movitých věcí) účinnějšího a vedoucího v kratší době k vymožení pohledávky.

V dovolání oprávněné město namítá, že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci (§ 241a odst. 2 písm. b/ o.s.ř.), konkrétně vhodnosti způsobu výkonu rozhodnutí prodejem nemovitostí (§ 264 odst. 1 o.s.ř.). Oproti závěru vyslovenému odvolacím soudem a s odkazem na judikaturu Nejvyššího soudu prosazuje dovolatel názor, že nařízení výkonu rozhodnutí pro vymožení pohledávky 1.000,- Kč s příslušenstvím prodejem nemovitostí (podílů na nich) není limitováno nutností osvědčit takové okolnosti, které jiný (vhodnější) způsob výkonu, např. prodejem movitých věcí, vylučují. Navrhl, aby dovolací soud zrušil rozhodnutí soudů obou stupňů a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Dovolání je ve smyslu § 236 odst. 1 o.s.ř. přípustné, neboť směřuje proti rozhodnutí odvolacího soudu, které má ve věci samé po právní stránce zásadní význam (§ 237 odst. 1 písm. c/, odst. 3, § 238a odst. 1 písm. c/, odst. 2 o.s.ř.). Ten je dán tím, že (právní) otázku vhodnosti navrženého způsobu výkonu rozhodnutí ukládajícího zaplacení peněžité částky odvolací soud vyřešil v rozporu s ustálenou soudní praxí.

Právní posouzení je nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy (nejen hmotného práva, ale - a o takový případ jde v souzené věci - i práva procesního), jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Podle ustanovení § 251 o.s.ř., nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Nařídít a provést výkon rozhodnutí lze jen způsoby uvedenými v tomto zákoně (§ 257 o.s.ř.). Výkon rozhodnutí ukládajícího zaplacení peněžité částky lze provést srážkami ze mzdy, příkázáním pohledávky, příkazem k výplatě z účtu u peněžního ústavu, prodejem movitých věcí a nemovitostí, prodejem podniku a zřízením soudcovského zástavního práva k nemovitostem (§ 258 odst. 1 o.s.ř.).

Výkon rozhodnutí lze nařídít jen na návrh oprávněného. V návrhu na výkon rozhodnutí ukládajícího zaplacení peněžité částky uvede oprávněný, jakým způsobem má být výkon rozhodnutí proveden (§ 261 odst. 1, věty první a druhá, o.s.ř.).

Navrhne-li oprávněný výkon rozhodnutí způsobem, který je zřejmě nevhodný, zejména vzhledem k nepoměru výše pohledávky oprávněného a ceny předmětu, z něhož má být uspokojení této pohledávky dosaženo, může soud nařídít, a to po slyšení oprávněného, výkon rozhodnutí jiným vhodným způsobem (§ 264 odst. 1 o.s.ř.).

V projednávaném případě navrhlo oprávněné město výkon svého rozhodnutí z 16. 2. 2001, č.j. P 009/2001/H, jímž byla povinnému uložena pokuta 1.000,- Kč a povinnost zaplatit na nákladech přestupkového řízení částku 250,- Kč. Oprávněné navrhlo výkon rozhodnutí prodejem nemovitostí (§ 335 odst. 1, § 338 odst. 1, 3 o.s.ř.).

To, zda navržený způsob výkonu není zřejmě nevhodný (§ 264 odst. 1 o.s.ř.), zkoumá soud v rámci věcného posouzení návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí ukládajícího zaplacení peněžité částky.

Nejvyšší soud v mnoha rozhodnutích vysvětlil (i s odkazem na starší judikaturu - usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 31. 3. 1967, sp. zn. 7 Co 159/67, uveřejněné ve Sbírce rozhodnutí a sdělení soudů ČSSR, ročník 1968, pod č. 41, a stanovisko „Ze zhodnocení rozhodování soudů a státních notářství při výkonu rozhodnutí“, Cpj 159/79 Nejvyššího soudu ČSR z 18. 2. 1981, uveřejněné ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek 9-10/1981, pod č. 21), že případný nepoměr výše pohledávky a ceny nemovitostí, navrhne-li oprávněný provést výkon jejich prodejem, je podle ustanovení § 264 odst. 1 o.s.ř. pouze jedním (v zákoně výslovně uvedeným) kritériem vhodnosti navrženého způsobu výkonu. Zjištění takového nepoměru nemůže samo o sobě odůvodnit postup podle uvedeného ustanovení (zamítnutí návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí způsobem nevhodným a současně - po slyšení oprávněného - nařízení výkonu vhodným způsobem); soud totiž musí uvážit, zda je vůbec možné nařídít výkon jiným způsobem, který v přiměřené době povede k naplnění účelu soudní exekuce, jímž je uskutečnění subjektivního práva oprávněné osoby (uspokojení vymáhané pohledávky). V případě, že jiným způsobem nelze pohledávku oprávněného vůbec nebo v přiměřené době uspokojit, není navrhovaný způsob zřejmě nevhodný ani tehdy, jestliže cena předmětu, z něhož má být oprávněný uspokojen, značně přesahuje výši vymáhané pohledávky s příslušenstvím. Uvedený závěr se podává i z těch rozhodnutí, na něž odkazují odvolací soud (usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 10. 2005, sp. zn. 20 Cdo 352/2005) a oprávněné město v dovolání (usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 5. 2005, sp. zn. 20 Cdo 1281/2004).

Výrazem ustálené soudní praxe (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2003, sp. zn. 20 Cdo 2103/2002, uveřejněné v časopise Soudní judikatura 2/2004 pod č. 38, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 8. 2004, sp. zn. 20 Cdo 1243/2004, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 10. 2002, sp. zn. 20 Cdo 339/2002, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 5. 2006, sp. zn. 20 Cdo 751/2006) je také to, že v řízení, které nařízení výkonu rozhodnutí předchází, není oprávněný povinen dokládat, že jím navržený způsob výkonu rozhodnutí je způsobem vhodným; naopak je na povinném, aby tvrdil a prokazoval, že navržený způsob výkonu je ve smyslu § 264 odst. 1 o.s.ř. nevhodný, protože lze úspěšně postihnout jiné jeho majetkové hodnoty způsoby, který se jeví být vhodnějšími. Jelikož při nařízení výkonu rozhodnutí není pro takovou obranu povinného zpravidla prostor, odsouvá se její prosazení ze stadia nařízení výkonu až do stadia zastavení výkonu rozhodnutí (§ 268 odst. 1 písm. h/, § 269 odst. 1 o.s.ř.). Z toho plyne, že při nařízení výkonu rozhodnutí je „zřejmá nevhodnost“ způsobu výkonu relevantní, jestliže vyplývá z návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí nebo z jiného podání oprávněného, jestliže se soud dozví jinak - z úřední činnosti - o vhodnějším způsobu výkonu, anebo jestliže námitku o jiných možných (a efektivních) způsobech povinný uplatnil, měl-li takovou výjimečnou příležitost (srov. § 253 odst. 1, 2 o.s.ř.). V žádném případě se nevyžaduje, aby nařízení výkonu rozhodnutí prodejem nemovitostí předcházely neúspěšné exekuce jinými způsoby uvedenými v § 258 odst. 1 o.s.ř., popřípadě návrh na prohlášení o majetku povinného podle § 260a a násl. o.s.ř. (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 2. 2004, sp. zn. 20 Cdo 179/2003, uveřejněné v časopise Soudní judikatura 3/2004 pod č. 58).

Úvaha na téma, který ze způsobů výkonu rozhodnutí – prodej podílů nemovitostí nebo prodej movitých věcí – je účinnější a v kratší době povede k vydobytí pohledávky s příslušenstvím, je za situace, kdy okolnosti nevhodnosti oprávněným navrženého způsobu se ze spisu nepodávají, bezcenná.

Odlišné právní posouzení, k němuž v dané věci dospěl odvolací soud – že bez osvědčení relevantních skutečností, jejichž příkladný výčet uvedl, je prodej nemovitostí způsobem výkonu zřejmě nevhodným – tedy správné není a dovolací důvod podle § 241a odst. 2 písm. b) o.s.ř. byl tudíž uplatněn po právu; Nejvyšší soud proto – aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1, věta první, o.s.ř.) – napadené rozhodnutí zrušil (§ 243b odst. 2, část věty za středníkem, o.s.ř.). Protože důvody, pro které bylo zrušeno rozhodnutí odvolacího soudu, se vztahují i na rozhodnutí soudu prvního stupně, zrušil Nejvyšší soud i toto usnesení a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 243b odst. 3, věta druhá, o.s.ř.).

© EPRAVO.CZ – Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Koupě nemovité věci](#)
- [Nesprávný úřední postup \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Platební neschopnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předkupní právo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušení řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Rodinný závod \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Dědictví](#)
- [Výživné](#)
- [Valná hromada](#)
- [Ustanovení zástupce](#)
- [Náhrada škody](#)